

TEDENSKESKE SLIKE

PRILOGA DOMOVINI

Leto IV.

V Ljubljani, dne 9. februarja 1928

6. štev.

Franja Tavčarjeva šestdesetletnica

Srečen narod, ki ima v važnem času velike može. To je že dolgo znano in to potrjuje zgodovina človeštva. Veliki možje pa so vedno precej odvisni tudi od svoje okolice od svojih najbližjih. Zelo važen čas za nas Slovence so bila baš ona leta v drugi polovici 19. stoletja, ko so avstrijski Nemci spoznali, da bo v doglednem času baš narodna zavednost igrala zelo važno vlogo pri osamosvojitvi in ž njo vezanem dobrobitu naroda.

Z vso silo so se vrgli Nemci na ponemčevanje večjih krajev in baš v mestih jim je šlo cvetje kaj dobro v klasje. Dočim so bili Nemci zagrizeni v svojo narodnost, katero so oblekli v črno rumeni avstrijski plašč, so bili slovenski meščani mehki in srečni, če so jih narodu sovražni tujci hoteli v svojo družbo. V času, ko je bila dežela z izjemo nekaterih obmejnih krajev že dolgo v slovskih rokah, so v Ljubljani ponovno županovali nemški župani.

Baš v tisti za Slovenstvo zelo resni dobi se je pojavil med Slovenci velik mož, ki je bil med najsrditejšimi boritelji za Slovenstvo in najvnetejšimi buditelji svojega naroda, kmetski sin dr. Ivan Tavčar, doma iz Poljanske doline na Gorenjskem. Pri raznih sestankih je z užigajočimi govori bodril in navduševal narod, naj se vendar zaveda, da ga je rodila slovenska mati in da naj ne bo sin majke Slave podlaga tujčevi peti. Prav tako, kakor so bili krepki njegovi in vzpodbujajoči njegovi govori, so bile uplivne tudi njegove krasne povesti. Le te slednje pa niso učinkovale samo na narod, nego tudi na mehka, nežna srca mladine, kjer so sejale dobro seme. Marsikatero dekle je zahrepenelo po pisatelju, ki je tako lepo opisoval drago domačo grudo in njeno prebivalca, slovenskega kmeta. Med mladimi skrivnimi čestilci pa je bilo tudi mlado, lepo meščansko dekle Špickramarjeva Franjica iz Streliške ulice v Ljubljani, ki baš sedaj praznuje svojo 60letnico. Kljub temu, da je bil dr. Ivan Tavčar takrat star 35 let, ona pa šele 17, sta se vzljubila in eno leto za tem tudi poročila. Dr. Ivan Tavčar pa ni mogel dobiti sebi primernejše žene in družice za vse življenje, ki bi ga bila tako razumela, ga bodrila in mu pomagala v težki politični borbi in napornem narodnem delu, kakor njegova ljubljena Franja.

Franja Tavčarjeva je vzbujala med Slovenkami ljubezen do naroda in je zbirala okrog sebe za narod požrtvovalna in delavna dekleta in žene. Sodelovala je v raznih narodnih društvih, kjer si je z bogatimi nasveti in neutrudnim delom pridobila neovenljivih zaslug. Dr. Ivan Tavčar in njegova žena pa nista ostala samo med Slovenci, nego odšla tudi med ostale jugoslovnske brate, tako med Hrvate in med Srbe in sicer v tistih, za Jugoslovane hudih predvojnih časih, ko je bil vsakdo, kdor je le dobro govoril o Srbih, že smatran za nevarnega človeka in je bil v veliki nevarnosti celo za svoje življenje. Baš radi tega njenega dela med Jugoslovani sploh in posebno pa še radi visokega srbskega odlikovanja so jo očrnil

pri avstrijskih oblastih tisti, ki se delajo danes najvernejše prijatelje Srbov in so stopili celo v njih politične vrste, kjer se delajo za zelo državotvorne.

Važno narodno delo pa je vršila Franja Tavčarjeva s tem, da je zastoj dajala hrano mnogih kmetiskim dijakom, katerim je bilo na ta način olajšano študiranje in zavzemajo dandanes važna mesta. Za mnoge velike zasluge jo je imenoval naš kralj celo za dvorno damo, to je spremljevalko kraljice.

Tako je bilo in je še danes delovanje Franje Tavčarjeve v mestu. Najbolj srečna pa je Franja Tavčarjeva, kadar je zunaj mesta, v

ljubeznivi Poljanski dolini, ob bistrim Sori, na grajščini Visoko. Že v mladih letih je zahajala kaj rada tja gori, kjer je največ časa posvetila poljedelstvu. Kako rada zahaja tja danes, ko v neposredni bližini Visokga, v temnem smrekovem gaju za večno počiva njen najdražji, zvesti življenjski tovariš, njen mož Ivan. Mnogo časa preživi tam gori. Najdeš jo na njivi, ko trga fižol, vidiš jo na travniku z grabljami v roki, ko suše seno, ali pa v njenem vrtiču, med cvetjem, v mislih pa je pri svojem dragem pokojniku in pri svojem narodu, katerega je zaslužni Ivan tako ljubil in za katerega je vse življenje toliko delal.

Med najvežnje posle na Visokem spada čebelarstvo. Pridna gospodinja jih med letom opravlja sama, le kadar rojijo, pokliče na pomoč soseda s Kovskega vrha, da jih omoti z dimom kresilne gobe, kajene v dolgi pipi in na to ogrebe.

Kadar pa pride nedelja gredo Visoški s svojo gospodinjjo ali v Poljane, včasih pa na hrib nad Visokim, k Sv. Volbenku, kjer se prijazno pomenkujejo s kmeti okoličani. Če je žegnanje v kaki drugi cerkvi, katerih ne manjka po prijetnih poljanskih gričih in je ena bolj prijazna od druge, gredo Visoški tje in uživajo tamkaj srečo

med kmeti. Ni ga kmeta in ne kmetice, ki bi ne pozdravila in pokramljala z Visočanko, pa naj si že bo o letini, o živini, včasih pa tudi o otrocih. Gospa Tavčarjeva se spozna na vse, je v vsem dobro poučena, je ljubezniva in rada svetuje. Podeželsko ljudstvo jo ne samo ceni in spoštuje, ono jo tudi ljubi.

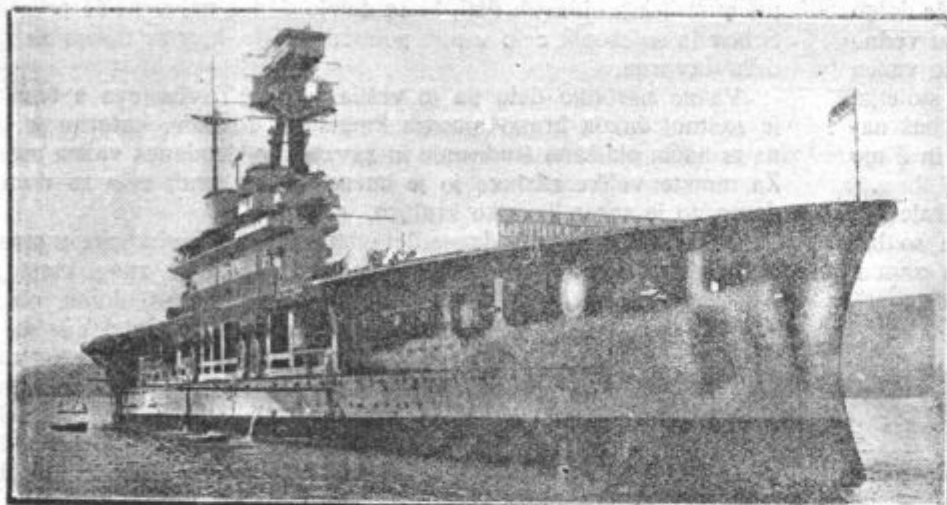
Ono ljudstvo, oni narod, ki ima delovne, požrtvovalne in narodno zavedne žene, je narod napredka. Star rek pravi, da dobra žena pri hiši tri ogle podpira. To velja tudi za ves narod. In naš narod ima dobre žene. Slovenska mati je dobra mati, slovenske žene srce je zlato srce. Delo slovenske žene v kulturnih in podpornih narodnih društvih je za ljudstvo velike vrednosti, saj mu to delo lajša marsikako gorje in otare marsikatero grenko solzo.

Franja Tavčarjeva slavi 60letnico njenega rojstva. Kljub tem visokim letom pa je v narodnih društvih še vedno neumorno delovna. Njeni nasveti so še vedno koristni in uvaževani, njeno delo je še uspeha polno. — Ob njeni šestdesetletnici ji tudi mi želimo, da bi užila še mnogo lepih dni v lepi Poljanski dolini med svojimi dragimi.

Kočevarji v svojih starodavnih nošah plešejo »povštertanc«

Velika angleška vojna ladja, ki je zgrajena tako, da na njej lahko pris taja jo detala

Letalo »Ljubljana« nad Šentjakobskim trgom v Ljubljani. Slika je posneta z drugega letala. »Ljubljana« je last aerokluba »Naša krila« v Ljubljani, ki ma podružnice po vsej Sloveniji ter je njegov namen, da se tudi pri nas razširi to najmodernejšo prometno sredstvo in napravijo letališča, da bi lahko pristajala tuja letala, kar bi bilo naši domovini v vsestransko korist

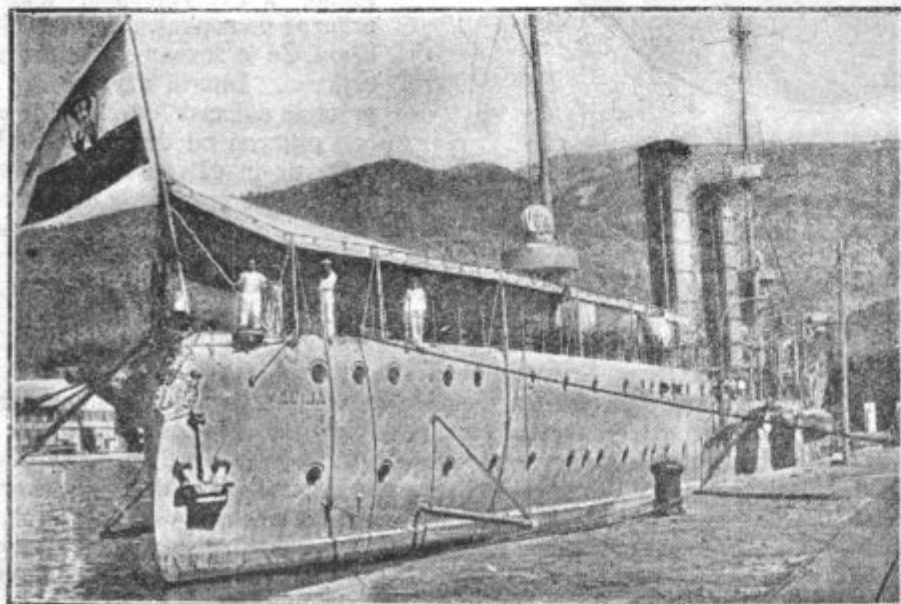
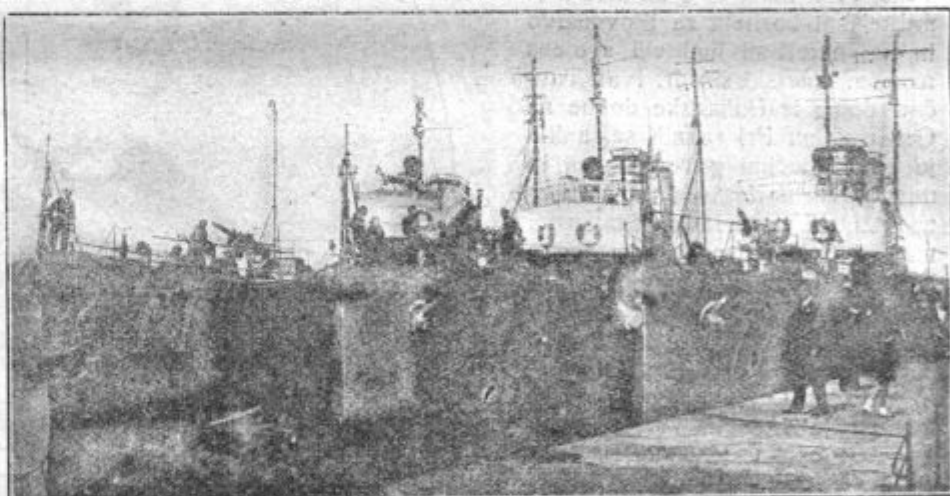

Levo:

Gasilski veteran Anton Stopar v Novem mestu, kjer mu je sreški poglavar g. Kakl na bolniški postelji izročil zlato medaljo za 50letno požrtvovalno udejstvovanje v novomeškem gasilskem društvu

Desno:

Naše torpedovke na pomolu v Šibeniku

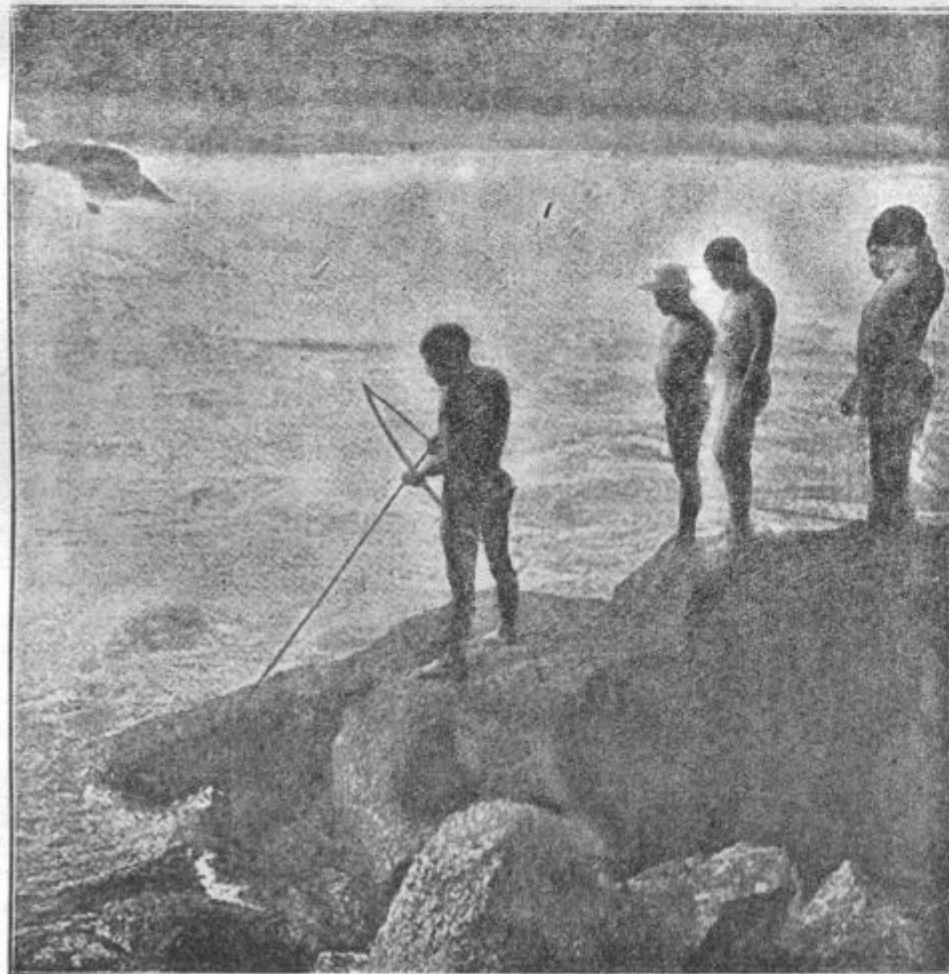
Naša vojna ladja »Dalmacija«

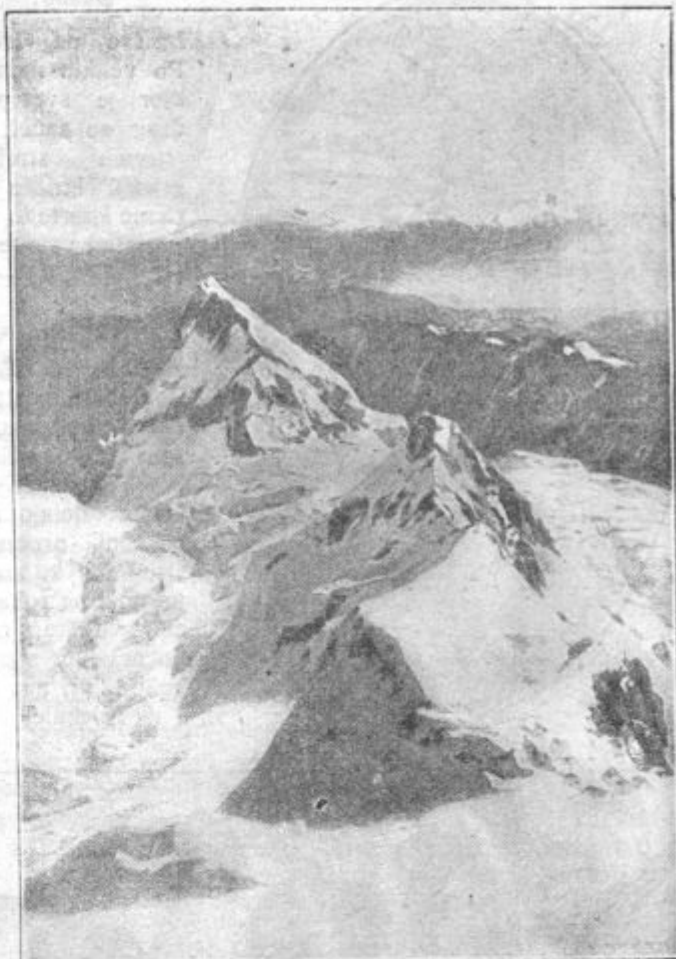
Tine Debeljak p. d. Kozuh s Kovskega vrha v Poljanski dolini, je širom znan samouk in za napredek vnet gospodar ter vedno zaveden pristaš naše stranke. Talentirani kmet, ki ni obiskoval nobene šole, se je sam naučil brati in pisati in je celo izumil več koristnih naprav. Minulo nedeljo je praznoval 85letnico

Valentin Hodnik: Uskovnica

Indijanci love ribe ob pritoku veletoka Amazonke v Južni Ameriki

Valentin Hodnik: Na vrhu Triglava. Pogled s Triglava proti vzhodu na Rjavino in druge gorske velikane

Levo:

Triglavsko jezero po zimi. Sliko je naslikal mladi umetnik Valentin Hodnik iz Bohinja, ki upodablja po večini lepoto naših veličastnih planin in je imel v Ljubljani veliko razstavo svojih del ter je z njimi dosegel največje priznanje

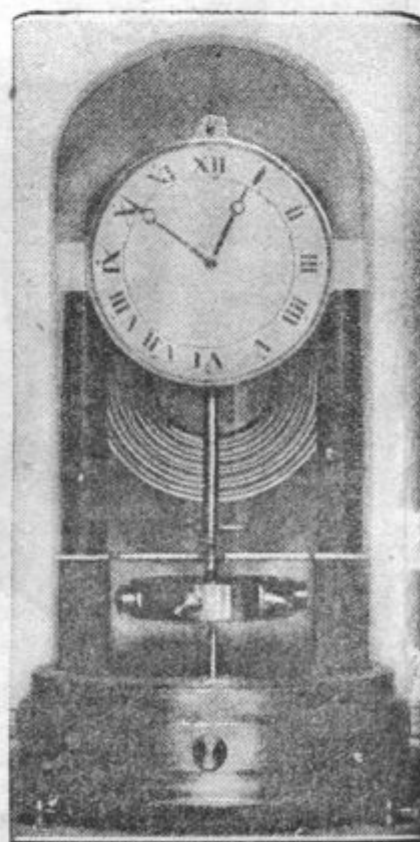

Desno:

Terezija Novakova, soproga žel. čuvaja, ki so jo med savsko in zagorsko žel. postajo našli golemo in vso raztrgano od vlaka in dosejaj še ni bilo mogoče ugotoviti ali gre za nesrečo ali zločin

Desno:

Ura, ki neprenehoma teče, ne da bi jo kdo navijal. To čudovito uro je napravil neki urar v Švici tako, da jo gonijo pritisk zračnega tlaka in spremembe temperature. Čeprav ura nima niti uteži niti peres, teče že več mesecev popolnoma natančno

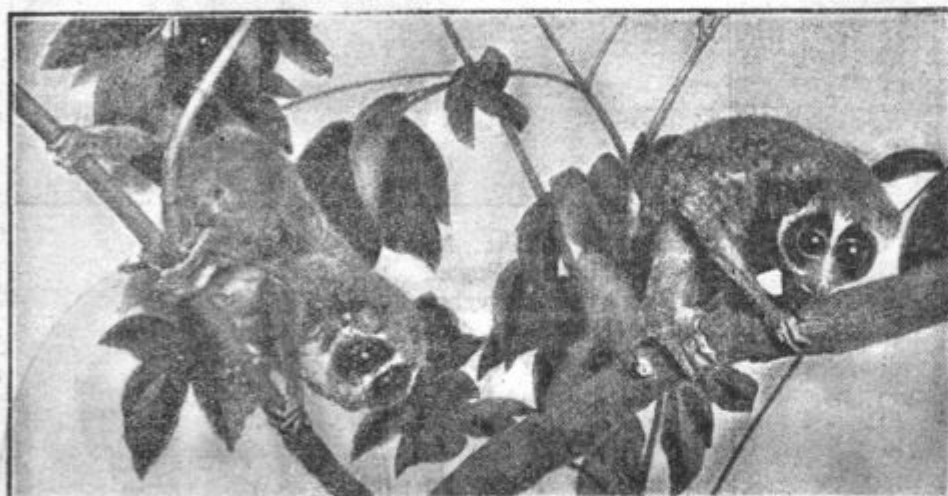

Desno:

Igrišče na strehi.
Po velikih mestih, kjer je svet predrag, so začeli na ravnih strehah graditi igrišča za razne športe in nasajati vrtove

Levo:

Svetilka na dlani.
Po velikih mestih z ogromnim prometom avtomobilov in električnih železnic delajo red posebni prometni stražniki, ki imajo po noči na rokavicah svetilke z raznobarnimi signali kakor pri nas na železnici

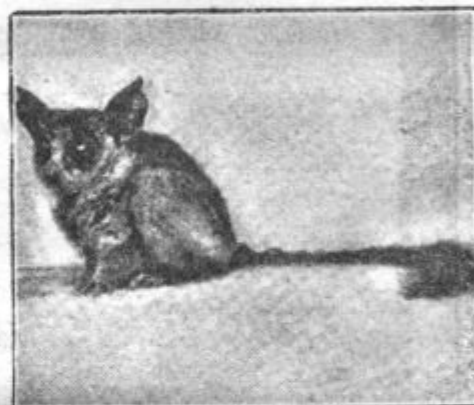

Desno:

Pritlikavi galago
je najmanjša opica na svetu. Naša slika kaže zelo krotko živalico v polovici nar. velikosti

Levo:

Stoklj lori je opicam podobna nočna in silno lena živalica, ki je 4krat večja kakor na sliki

Indijanka iz Južne Amerike s svojim otrokom

Mohamedanci v njihovem svetem mestu Meki: zgoraj pri umivanju, spodaj pri molitvi